

DETALJPLAN

Enen 10 m.fl. fastigheter

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Undersökning om *betydande miljöpåverkan*

Samrådshandling
2024-05-08

HANDLINGAR

Planbeskrivning med genomförandebeskrivning

Plankarta med bestämmelser

Undersökning om betydande miljöpåverkan (denna handling)

Fastighetsförteckning

VAD ÄR EN UNDERSÖKNING?

Enligt 4 kap 34§ Plan- och bygglagen och 6 kap 11§ Miljöbalken ska kommunen genomföra en miljöbedömning för alla detaljplaner och planprogram som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med planarbetet görs därför en undersökning om betydande miljöpåverkan (behovsbedömning) som är ett stöd för kommunens ställningstagande i beslutet om planens genomförande medför en betydande miljöpåverkan eller inte. Undersökningen ska analysera graden av miljöpåverkan utifrån platsen, påverkan samt planens karaktär enligt kriterierna i MKB-förordningens bilagor 2 & 4. Om undersökningen visar på en betydande miljöpåverkan ska strategisk miljöbedömning upprättas i samband med detaljplanarbetet. I miljöbedömningen identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan. Utöver en ställningstagande om miljöpåverkan tar undersökningen upp miljöfrågor som bör beaktas i den fortsatta planprocessen.

Undersökningen innehåller:

Områdesbeskrivning

Planens huvuddrag

Planens förutsättningar

Planens omfattning

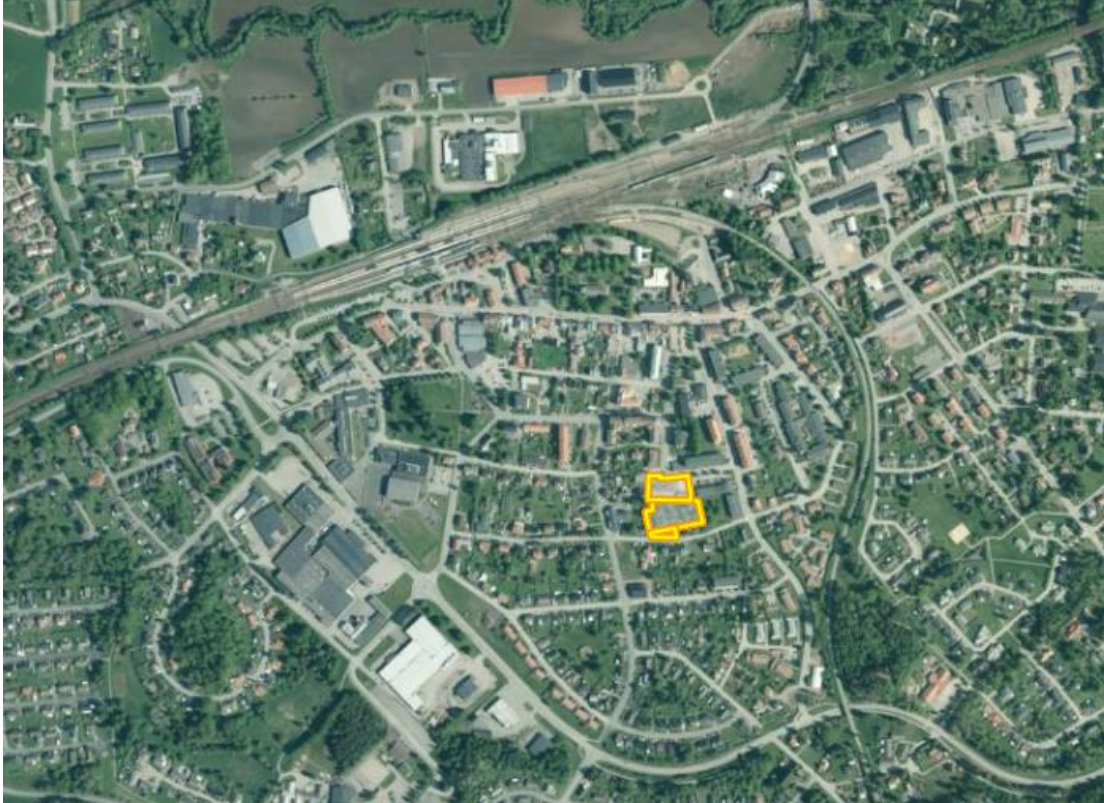
Planens tänkbara påverkan

Sammanvägd behovsbedömning

Tabell för behovsbedömning

Områdesbeskrivning

Planområdet är beläget i de centrala delarna av Herrljunga tätort. Planområdet utgörs av fastigheterna Enen 10, Enen 13 och Enen 17.

Översiktskarta med planområdet inom gul markering

Planens huvuddrag och syfte

Planområdet ligger i centrala Herrljunga och är i dagsläget planlagd för park och plantering och bostadsändamål. Planen syftar till att pröva möjligheten till förtätning avseende bostäder inom ett befintligt grönområde i centrala Herrljunga. Vidare är syftet att planlägga befintliga bostadsfastigheter för att kunna genomföra rationell fastighetsbildning och tillskapa erforderliga parkeringsmöjligheter samt att säkerställa god dagvattenhantering och avfallshantering.

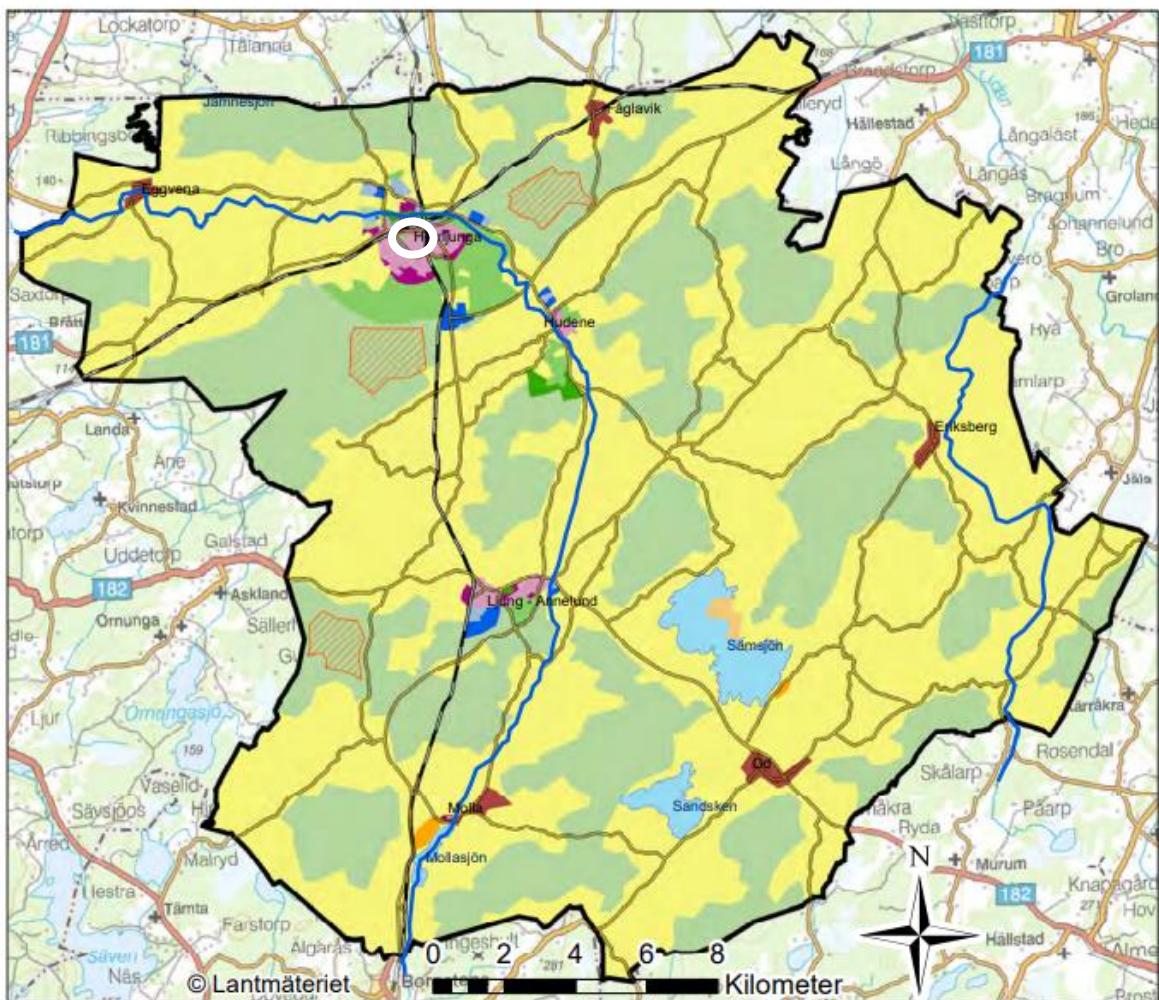
Tidigare kommunala ställningstaganden

Översiktsplan

I gällande översiktsplan från 2017 är planområdet utpekade som *befintlig stadsbygd*.

Översiktsplanen beskriver att inom befintlig stadsbygd ska förtätning ske där det är möjligt. Kompletteringen i de centrala delarna av tätorterna bör främst utgöra ett tillskott av flerbostadshus. Eftersom kommunen har en stor andel bostäder i småhus, bidrar byggande av flerbostadshus till ett mer varierat utbud av bostäder med olika upplåtelseformer. En mer varierad bostadsmarknad bidrar till att människor med olika behov och förutsättningar lättare kan hitta en bostad.

Vidare finns inga särskilt värdefulla naturområden eller känsliga kulturmiljöer som påverkas av föreslagna exploatering i det utpekade området.

Användningskarta - Områdesanvändning

- Grönstråk och Vattenstråk
- Grönområde.Ny/ändrad
- Grönområde.Oförändrad
- Landsbygd, By.
- Landsbygd, LIS.Ny/ändrad
- Landsbygd, LIS.Oförändrad
- Landsbygd.
- Natur.Oförändrad
- Stadsbygd.Ny/ändrad
- Stadsbygd.Oförändrad
- Vattenområde.
- Verksamheter.Ny/ändrad
- Verksamheter.Oförändrad
- Vindbruk.

Bild 1. Användningskarta. Herrljunga Översiktsplan, 2017. Planområdets lokalisering är schematiskt markerat med vit cirkel.

**Utvecklingsstrategi -
Herrljunga tätort**

- Nod, Transporter och teknisk försörjning
- Viktig funktion, Bebyggelse
- Viktig funktion, Natur och rekreation
- Viktig funktion, Transporter och teknisk försörjning
- Värdekärna, Natur och rekreation
- 1000 meter runt tågstation
- Bebyggelse kärna
- Bebyggelse industri
- Bebyggelse bostad
- Natur och rekreation
- Grönt samband
- Transportsamband
- Utvecklingsstråk
- Tätortsgräns

Bild 2. Utvecklingsstrategi – Herrljunga tätort. Herrljunga Översiktsplan, 2017. Planområdets lokalisering är schematiskt markerat med blå cirkel.

Detaljplaner

Planområdet ingår i en gällande Stadsplan (15-HES-742) från år 1984. Aktuellt planområde är i stadsplanen huvudsakligen reglerat till markanvändningen Park och plantering, även delvis till bostadsändamål och samlingslokal. I stadsplanen är ett hus inom aktuellt planområde markerat med *q* – *särskild miljöhänsyn, kulturbistoriskt intresse*.

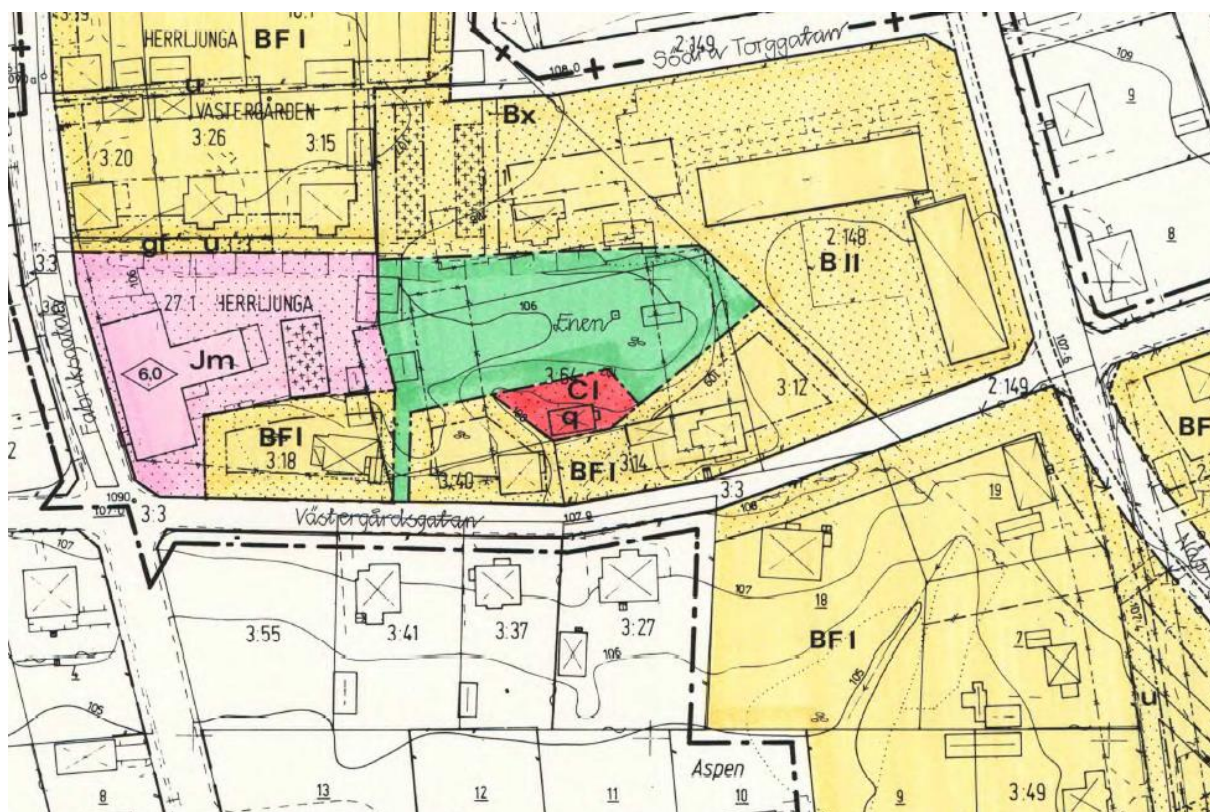

Bild 3. Utdrag ur Stadsplan – Centrum-Storgatan-Nästegårdsgatan i Herrljunga tätort, 1984.

I planområdets norra del gäller del av detaljplan (15-STY-4135) år 1988 som reglerar markanvändningen inom fastigheten Enen 17 till bostadsändamål.

I planområdets södra del gäller del av Stadsplan (15-HES-742) år 1984 som reglerar markanvändningen inom Enen 10 till allmän platsmark park eller plantering och Enen 13 till bostadsändamål.

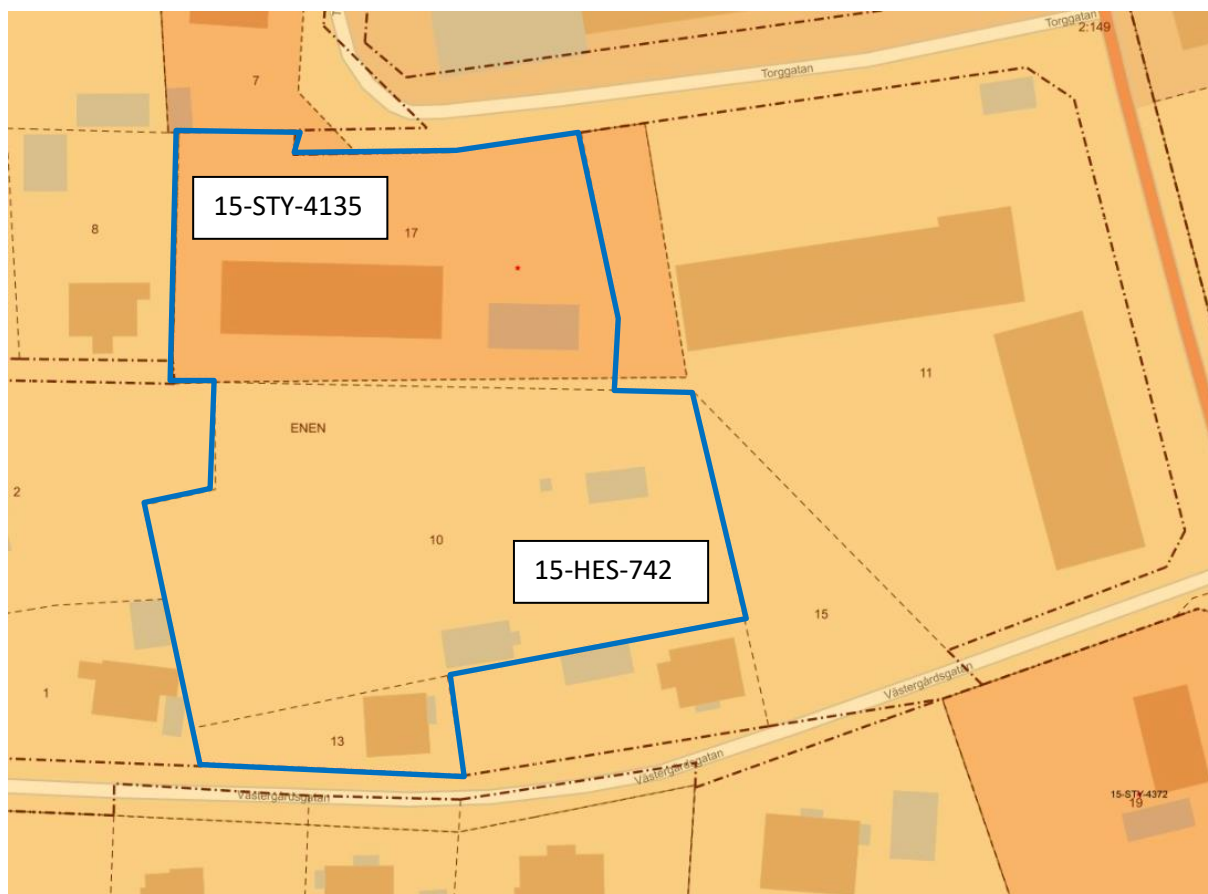

Bild 3. Berörda detaljplaner, nytt planområde markerat med blått.

Planens tänkbara konsekvenser

Planförslaget innebär ett effektivt markutnyttjande och nyttjande av befintlig infrastruktur genom förtätning. Förslaget stämmer överens med översiktsplanens rekommendationer och viljeriktning för tätortens stadsbygd.

Landskapsbilden bedöms få en begränsad negativ påverkan av föreslagen förtätning då nya bostäder kommer byggas i naturområde omgärdat av privata bostadsfastigheter. Den nya bebyggelsen planeras med hänsyn till områdets befintliga bebyggelsekaraktär med flerbostadshus norr om planområdet. Naturområdet bedöms endast inneha låga naturvärden.

Sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan

Planförslaget bedöms inte innebära en sådan betydande miljöpåverkan som enligt miljöbalken 6 kap kräver att en strategisk miljöbedömning måste göras.

Bedömningen grundas på följande:

- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Inga särskilt skyddade områden berörs.
- Miljökvalitetsnormerna bedöms inte överskridas av detaljplanens genomförande.

Befintlig naturmiljö kommer att tas i anspråk för bostadsbebyggelse.

Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

Fortsatt strategisk miljöbedömning bedöms ej behövas.

Checklista för undersökning av betydande miljöpåverkan

Parameter	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Här redovisas alla ämnen som undersökningen beaktar	Här beskrivs parametrarnas värden/ och eller brister på platsen idag	Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	Här antyds om påverkan är positiv, indifferent eller negativ för just denna parameter			Vid betydande miljöpåverkan kryssas denna ruta

Områdesskydd	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Riksintresse	Området ligger inom influensområde för försvarets luftrum.	Del av stor zon i Västra Götaland. Omfattar hela Herrljunga tätort. Kommunen gör bedömningen att riksintresset inte påverkas av planförslagets genomförande.		0		
Vattenskyddsområde	Grundvattentäkten Herrljunga utgör skyddat område för dricksvattenförsörjning	Kommunen gör bedömningen att vattenskyddsområdet inte påverkas av planförslagets genomförande.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Strandskydd, Naturreservat, Naturminne, Djur-/växtskyddsområde, Biotopskyddsområde, Kulturresevat, Världsarv					

Stads- /Landskapsbild & Kulturmiljö	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Stads- /Landskapsbild	Området består till största del av natur med ett fåtal byggnader som idag används som komplementbyggnad/förråd eller står tomma. Området omges av flerfamiljshus i norr och öster samt av äldre villabebyggelse i söder.	Den platsbundna stadsbilden kommer påverkas av en exploatering av planområdet. Planområdet gränsar till större flerfamiljshus och med dess läge som är centrumnära bedöms påverkan mindre påtaglig sett i ett större sammanhang.		0		
In- och utblickar	Intilliggande bostäder har idag utsikt över naturområde.	Föreslagen byggnation medför förändrad utsikt för intilliggande bostäder.			-	
Kulturminne & byggnadsminne & Fornminne	En av de befintliga byggnaderna inom naturområdet regleras med bestämmelsen <i>q-särskild miljöbänsyn, kulturhistoriskt intresse</i> i gällande detaljplan. Förändring får inte vidtas som förvanskar byggnadens utformning, ytskiktmaterial, färgskala och allmänna karaktär. Byggnaden omfattas inte av rivningsförbud. År 2022 tog kommunen fram en kulturhistorisk inventering. Utredningens gradering omfattar byggnader som anses omfattas av PBL 8:13. Aktuell byggnad är inte omnämnd i inventeringen.	Byggnaden anses inte omfattas av PBL 8:13 och utgör inget bevarande värde. Byggnaden ges ingen skyddsbestämmelse i planförslaget, men ges möjlighet att vara kvar inom användningen bostadsändamål.		0		

	Byggnaden ingår heller inte i kommunens kulturmiljöplan.					
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Fornlämningar, Stora opåverkade områden,					

Natur	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Allmän beskrivning av områdets natur-, växt och djurliv	En naturvärdesinventering har utförts inom ramen för planarbetet. Utredningen visar på naturvärdesbedömning, klass 3. Detta främst med avseende på artrikedomen av buskar och träd. Dock finns inga särskilt skyddsvärda träd eller skyddade arter.	Området kommer exploateras och del av marken kommer att hårdgöras för byggnation, parkering och tillfart. Stor vikt kommer läggas vid utformning av den privata gårdsmiljön och dess anpassning i terräng samt till befintlig vegetation i bygglovet.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Odlingslandskap, Våtmark/vattendrag, Nyckelbiotoper, Rödlistade arter, Ängs- och hagmark, Andra unika, sällsynta eller hotade arter, växtarter eller växtsambällen, Naturresurser					

Vatten	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Dagvatten	I planområdets västra del finns en lågpunkt. Området ingår i verksamhetsområde för dagvatten, vilket innebär att det finns dagvattenledningar i anslutande gator. Omhändertagande av dagvatten sker genom naturlig infiltration.	Ett genomförande av planen innebär att ett parkområde delvis kommer att hårdgöras, vilket ställer krav på dagvattenhantering. Vid exploatering bör dagvatten i så stor utsträckning som möjligt fördröjas lokalt.		0		
Grundvatten	Tätorten har överlag god grundvattenkapacitet i	Planförslaget bedöms inte påverka grundvattnet.		0		

	berggrunden enligt SGUs data över grundvatten. Enligt VISS är planområdet beläget inom grundvattenförekomst <i>Herrjunga</i> som har god kvantitativ status men otillfredsställande kemisk status med tidsfrist till 2027. Vattenförekomsten ligger inom skyddat område för dricksvattenförsörjning.					
Dricksvatten- och avlopp	Området ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Kommunala ledningar för vatten och avlopp finns i angränsande gator. Möjlighet finns att ansluta aktuellt område till befintligt ledningsnät.	Ett genomförande av planen innebär ett effektivt utnyttjande av befintlig infrastruktur. Planområdet kommer anslutas till det kommunala vatten- och spillvattennätet.	+			
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §, Ytvatten					

Hälsa och säkerhet	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Föroreningar i luft, mark eller vatten	Regeringen har genom Luftkvalitetsförordningen (2010:477) beslutat om normvärden för ett antal luftpartiklar och gaser i utomhusluft som inte får överskridas, i syfte att skydda människors hälsa.	Detaljplanens genomförande kommer inte att bidra till några betydande störningar avseende lukt och luftkvalitet. Miljökvalitetsnormerna bedöms inte överskridas.		0		
Risk för ras, skred, erosion eller sedimentation - geotekniska förhållanden	Marknivån vid inmätta undersökningspunkter varierar inom området från ca +106,3 till +107,3 med lutning mot väst.	En geoteknisk utredning har tagits fram inom ramen för planarbetet.		0		

	<p>Ytskiktet i området består av något humushaltig/husmushaltig grusig sand till omkring 0,3–1,0 m under markytan. Under ytskiktet förekommer grusig sand till omkring 1–2,7 m under markytan. Enligt SGU:s jorddjupskarta uppgår djup till berg i området till 5-10 m.</p>	<p>I enlighet med SGU:S geologiska kartblad för förutsättningar för skred i finkornig jordart bedöms det ej föreligga stabilitetsproblem i området, med hänsyn till planerad byggnation, rådande geometrier och markförhållanden. Detta förutsett att all schaktning och fyllning av mark utförs säkert.</p> <p>Innan exploatering kommer noggrannare geoteknisk undersökning krävas för att avgöra den bäst lämpade grundläggningsmetoden baserat på byggnadernas exakta läge och utformning.</p>				
Risk för översvämning - skyfall eller stigande havsnivåer	<p>Området utgörs idag av ett låglänt område.</p> <p>Planområdet är beläget längst upp i ett avrinningsområde. Detta gör att tillkommande avrinning till planområdet är mycket lågt och därmed försumbart.</p> <p>Hela planområdet lutar västerut, och det är ditåt yttlig avrinning sker</p>	<p>Skyfallsrisken har beaktats inom planarbetet.</p> <p>Höjdsättning inom planområdet ska studeras närmare i exploateringsprocessen.</p>		0		
Radon	<p>Enligt SGU:s karta för gammastrålning uran är radonhalten normal. Inga markradonprover har tagits inom området.</p>	<p>Exploatören ansvarar för att erforderliga undersökningar utförs för att säkerställa eventuell förekomst av radon.</p>		0		

		Radonmätning ska visa om det är nödvändigt med radonskyddat eller radonsäkert byggande. Krav med anledning av ev. radonförekomst kommer att ställas i samband med bygglov. Årsmedelvärdet för 200 Bq/m ³ får inte överskridas i bostäder.				
Avfall & Återvinning	Sophantering sker idag i närområdet.	Avfall från planerad bebyggelse ska omhändertas genom kommunal avfallshantering.		0		
Ljus- och skuggning	Obebyggt naturområde i anslutning till befintlig bebyggelse. Goda ljusförhållanden råder på platsen.	Föreslagen bebyggelse ska placeras och utformas så att så lite påverkan som möjligt sker på angränsande bebyggelse. Detaljplaneförslaget bedöms inte påtagligt försämma ljusförhållandena för närliggande bebyggelse.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Föroreningar i mark, byggnader och vatten, Farligt gods, Brand & explosion, Strålning, EMF, Djurhållning & allergener, Lukt, Energiförsörjning, Buller och vibrationer					

Lagar, kommunala styrdokument, EG:s miljölagstiftning (exempelvis vattendirektivet och andra riktlinjer	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
---	---------	----------	---	---	---	-----

Översiktsplan	Gällande översiktsplan, ÖP 2017, anger för området befintlig stadsbygd, stadsbygd. Översiktsplanen beskriver att inom befintlig stadsbygd ska förtätning ske där det är möjligt.	Planförslaget bedöms vara i linje med översiktsplanens intentioner		0		
Gällande detaljplan	Större delen av planområdet ingår i en gällande Stadsplan från år 1984. Aktuell planområde är i stadsplanen huvudsakligen reglerat till markanvändningen Park och plantering, även delvis till bostadsändamål och samlingslokal. Den norra delen av planområdet ingår i detaljplan från år 1988 som reglerar markanvändningen inom fastigheten Enen 17 till bostadsändamål.	De delar av gällande planer som omfattas av föreslaget planområde ersätts när den nya detaljplanen får laga kraft.		0		
Utnyttjande av mark- och vattenområden	Planförslaget innebär en förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse. Marken är i dagsläget i stor del obebyggd, och består av naturmark. I övrigt finns mindre byggnader på fastigheten Enen 10 samt en komplementbyggnad på fastigheten Enen 17.	Ny byggnad för flerbostadshus ska placeras inom planområdets östra del. Befintlig komplementbyggnad på Enen 17 kommer att omlokaliseras inom fastigheten för att möjliggöra infart till ny byggnad på fastigheten Enen 10. Västra delen av Enen 10 kommer utgöra bostadsgård. Området bedöms tåla föreslagen utveckling.		0		

Miljökvalitetsnormer för vatten	Idag infiltreras dagvattnet inom naturområdet.	Dagvattnet från planområdet kommer att avleds till recipienten Nossan – Hudene till Fåglum. Vattenförekomsten har otillfredsställande ekologisk status med målet att nå god status till 2039. En dagvattenutredning ska tas fram inom planarbetet. Utredningen ska redovisa vilka åtgärder som krävs för att inte påverka miljökvalitetsnormen för vatten negativt.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Miljökvalitetsnormer för luft (luftkvalitetsdirektivet), Miljömål, Fördjupade översiktsplaner, Grönstrukturplan & naturvårdsprogram, Kulturmiljöprogram, Planprogram, Andra planer eller programs miljöpåverkan, Förekomst av verksamheter som medför risk för omgivningen i eller i närheten av planområdet, Miljöpåverkan av överordnade projekt					

Ställningstagande	Ja	Nej
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		X
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?		X
Nödvändiga åtgärder för att motverka att planens genomförande skapar betydande miljöpåverkan		X

Medverkande

Undersökningen har upprättats av planarkitekt Sofia Ljungquist och planarkitekt Rebecca Petersson Sweco Sverige AB i samarbete med Samhällsbyggnadschef Emil Hjalmarsson, Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun.